

bankalardan bazılarının sigorta teşkilâtını yapmak üzere Elâzığ'da bulunuyordum. O aralık İstiklâl Mahkemesi de Elâzığ'da vazife görüyordu.

Sayın dostlarım Ahmet Emin Yalman, Velit, Şükrü Esmer de, isyana ait yazdıkları bir yazıdan dolayı mahkeme edilmek üzere Diyarbakır'dan Elâzığ'a sevk edilmişlerdi. Gönderildikleri açık kamyonda kendilerinden başka bir de âşiret reislerinden namlı bir şeyh varmış. Yalman, çömelmiş vaziyette elindeki tespihini çekmekte olan şeyh'e, yârenlik olsun diye sormuş :

— Şeyh efendi nereye böyle?

Şeyh önüne bakarak kısaca cevap vermiş:

— Elâzığ'a.

— Mahkemeye mi?

— Belî (evet) mahkemeye.

— İsyana ilgili olarak mı?

— Diyorlar.

Bu sefer Şeyh Yalman'a sormuş:

— Sen nereye gidiyorsun?

— Ben de Elâzığ'a.

— Mahkemeye mi?

— Evet, mahkemeye.

— Sen necisen?

— Gazeteciyim.

— İsyana dair bir yazı mı yazdın?

O da tıpkı şeyh gibi kısaca «diyorlar» demiş.

— Sen bu yazıları öğrenip yazıncıya kadar ne masraf ettin?

Yalman, günün birinde böyle bir suale mâruz kalacağına hiç düşünmediği için, fırsat telâkki ederek zihninden hesaplamaya başlamış. İstanbuldaki okullar, Avrupadaki

okullar, Columbia falan, aşağı yukarı bulduğu rakamı söylemiş:

— Yirmi beş bin lira.

Şeyh mânâlı bir gülümseme ile başını sallıyarak:

— İyi, şimdi bu öğrendiklerini unutmak için üste ne verirsin?» demiş.

VALLAH SANCAK ELİMDE

Elâzığ İstiklâl Mahkemesinde şahidi olduğum ikinci bir fıkra: Âsilerin başında sancak tutarak isyana iştirak eden ak sakal göbeğine değmiş, yüz küsur yaşında, elleri kelepçeli, dinç bir ihtiyarı mahkeme huzuruna getirdiler.

Reis sordu:

— Baba, bu yaşta sen de mi karıstın bu işe? Eline atacağın sancakla nereye gidiyordun, anlat bakalım.

Adam koyu bir doğu lehçesi ile ağır ağır konuşmağa başladı:

— Begim, benim vallah gabahadim yohdir. Ben aldığım sancağı bir gün bile elimden bırakmadım. Düşmenle ilk defa Geyik Tepede karşılaştık. Domuzuna vuruşduk. Sancak elimde, iki gün sonra düşman bizi sardı, yine döğüşdük, doğittik (dağittik), sancak elimde; Bir gece yarısı düşman ağır bastı, Gezin Hanında bizi çevirdi, göz açtırmadı, vurdu, kırdı, bitirdi. Ben de yok, sancak da yok, o gün bugün yatırem vallah» dedi.

Bir kaç sorgu sualden sonra savcı söz alarak; Bu adama, bize saldıran düşmana karşı muharebeye gidiyoruz dedikleri için silâhına sarıldığını, düşmen diye anlattığı kuvvetin bizim askerimiz olduğunu bilmediğini, bugünkü tutuklanmasının sebebini de eline verilen sancağa sahip

olamamasından ileri geldiğini ve isyanla hiçbir bilgi ve ilgisi olmadığını da anlatarak adamın beraatini istedi ve ihtiyarın sözlerinde herhangi bir hile veya aldatma mevcut olmadığını da tamamen inandığını ilâve etti.

Mahkemeyi heyecanla takip eden ve ihtiyarın masûniyetine de savcı ile tamamen hemfikir olan dinleyiciler, bu talebi sürekli bir şekilde yürekden alkışladılar.

Olayın tesiri altında kalan mahkeme heyeti gizli bir celse yapıktan sonra tekrar yerlerine geldiler ve ittifakla adamı beraat ettirdiler.

Reis ihtiyara:

— Baba beraat ettin. Kelepçelerini çözsünler de git dedi. İhtiyar şaşırды, bir şey anhyamadı.

Reis tekrar etti:

— Kurtuldun, kurtuldun, haydi git köyüne. Git artık serbestsin.

İhtiyar aynı şaşkınlıkla:

— Ben kurtuldum mu? diye sordu.

Reis :

— Evet! deyince, kelepçelerden çözülen ellerini oğuştura oğuştura hâkimlere doğru sokuldu ve dua eder vaziyette kollarını yukarı kaldırarak:

— Begim, Allah sizi de kurtarsın! dedi.

BEN TAMAM ÜÇ AYLIKMIŞIM !...

Eski devirde, ahali fevkalâde mutaassıp olan bir köyün camiinde, imam yatısı namazını kıldırırken, seccadede seslice bir kaza (!) kaçırmış. Yaptığı hareketin hicabından, cemaati secededen kaldırmadan, kendisi hemen fırlayarak, ayaklarının ucuna basa basa, sessizce camiden çıkıp savuşmuş. Doğru evine gelerek, karısına demiş ki :

— Aman karı, kalk... Bu köyden derhal kaçalım. Ben namazda çok feci birşey yaptım. Artık bu köyde bir daha kimselerin yüzüne bakamam. Bu gece nemiz var, nemiz yoksa katırlara yükleyip buradan savuşalım.

Bir olup toplanmışlar; ve gece yarısı herkes uykuda iken köyden çıkıp, başka bir memlekete yerleşmek üzere uzaklaşmışlar.

Aradan on iki sene geçmiş. Bir gün imam karısına :

— Yahu karıcığım, biz köyümüzden çıktık tam oniki sene oldu. Artık benim hâdisem unutulup gitmiştir. Ne vak'ımı hatırlarlar, ne de beni. Köye kadar bir gidip bizim tarlayı, bağı falan satıp, dönüp gelsem. Ne dersin? demiş.

Karısı :

— Bu kadar zaman sonra senin vak'anı kim hatırlıyacak. Tabii pek iyi olur. Yarından tezi yok, hemen yola çık... cevabını vermiş.

İmam eşeğine binerek, heybenin gözüne de yiyeceğini doldurup köyün yolunu tutmuş. Köyün hududuna girdiği zaman tarlada çift süren bir delikanlıya sokulup sormuş :

— Oğlum, sen kimlerdensin bakayım?

— Ben, Kulaksız Mehmet ağanın torunuyum.

— Ya!... Baban şimdi nerede?

— Babam jandarma olmuştu. Sonra, Çataltepe'de kaçakçılar vurdular.

İmam, bu cevaptan, o gece camide, ön safta bulunanlardan birinin Ahirete intikal ettiğini öğrenip fevkalâde hoşlanarak, sahte bir teessürle :

— Vah, vah... Yazık olmuş... — Yine cemaattan ileri gelenlerden birini düşünerek — Ali Efelerin Hüseyin ne oldu?

— O asker oldu. İstanbul'a gitti. Sonra da orada yerleşti.

Yine, oooh, diye geniş bir nefes aldıktan sonra :

— Peki, Çokgörmüşler'in Veli ne yapıyor?

— Veli yarışta attan düştü. Sonra da iyi olamadı, öldü.

— Vah, vah! Allah rahmet eylesin.

Diye camideki cemaati birer vesileyle sorup öğrendikten sonra, hâdiseyi hatırlıyacak kimsenin kalmadığına emin olarak, tam bir huzur ve keyifle :

— Aferin oğlum, sen zeki bir çocukmuşsun; söyle bakalım, kaç yaşındasın? diye sormuş.

Çocuk :

— Vallahi amca, imam camide kaza kaçırdığı zaman ben tamam üç aylıkmışım.

ŞANS

Meşhur fabrikatör Ford bir gün, fabrikasından uzak bir yere alelâcele gitmeğe mecbur olmuş. Emniyet ettiği hususi şoförlerinden birisinin hemen bir otomobil alıp gelmesini söylemiş. Tesadüfen o şoför o anda bulunamamış. Ford sinirlenip, başka bir şoför almayı istemiyerek, kendi spor otomobiline atlamış ve arabasını kendisi sürerek yola çıkmış. Oldukça tenha bir araziden geçerken araba birdenbire ârzalanıp duruvermiş. Bir hayli uğraşmasına rağmen ârizayı bulup otomobili işletmemiş. Ne yapacağını bilmez bir

vaziyette durup beklerken, yol kenarındaki bir bağda çalışan bir adam yavaş yavaş Ford'a doğru sokularak :

— Otomobilinizde bir ârıza mı var? diye sormuş.

— Evet, birdenbire durdu; uğraştım ama yapamadım.

— Müsaade ederseniz bir de ben bakayım.

Adam otomobili açmış, üç beş dakika uğraştıktan sonra, makineyi işletmeğe muvaffak olmuş.

Ford, adamın bu alâkasından fevkalâde memnun olarak kendisini mükâfatlandırmak arzusuyla :

— Şu dakikada bana yaptığınız yardımın kıymetini takdir edemezsiniz. Benim için pek büyük ehemmiyeti olan bir işi az daha kaybediyordum. Sizi de aynı derecede memnun etmek isterim. Benden ne isterseniz hiç çekinmeden isteyin, derhal temin edeyim... demiş.

Adam :

— Yaptığım iş iki üç dakikalık, çok basit ve önemsiz bir iştir. Bunun için birşey istemem. Ama mutlaka bir mukabelede bulunmak istyiorsanız ufak birşey verin, geçin gidin... Demiş.

Ford ısrarla :

— Olmaz, bana ettiğiniz bu yardımın büyüklüğünü siz tahmin edemezsiniz. Bunun mukabilini mutlaka görmelisiniz. Size kaydı hayat şartıyla ayda üç yüz dolar bağladım. Faalan bankaya müracaat eder her ay muntazaman bu parayı alırsınız. Yalnız bana adresinizi verin, demiş.

Bu ihsandan karşısındaki adamın fevkalâde sevineceğini umarken, onun birdenbire düşünceli bir vaziyet aldığı görünce :

— Bana inanmadınız mı? diye kartını çıkarıp adama uzatmak isterken beriki :

— Efendim zahmet buyurmayın. Ben sizi iyi tanırım, meşhur Ford'sunuz, ben sizin fabrikanızda iki sene çalıştım... Demiş.

Ford, hâlâ vaziyetten birşey anlamıyarak sormuş :

— O halde lâtime ediyorum zannettiniz.

Adam :

— Hayır, demiş, yalnız sizde öyle kuvvetli ve müthiş bir şans vardır ki, bana her ay vereceğiniz bu parayı size verdirmemek için, o şansız beni öldürebilir. Onun için bana mutlaka bir iyilik etmek istiyorsanız, ihsanınızı lütfen peşin verip, geçin gidin!...

DOKTOR VE BAYTAR

Hasta: — Bana bak doktor! Benim doktora falan aklım ermez, tıba inanmam ama, «git bir kere kendini göster!» dediler. Ben de ahbabların hatırı için muayeneye geldim.

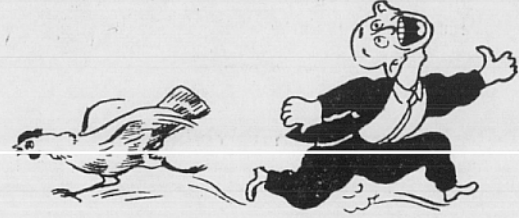
Doktor: — Eşeklerin de baytarlığa aklı ermez. Lâkin baytar yine bakar ve eşiği iyi eder. Ne olur ne olmaz. Gel seni bir muayene edeyim...

KIZLAR AĞASININ TERİ

Şair Nef'i'nin idamına sebep Bayram Paşaya dair yazdığı bir hicviye ise de, vesilelerden biri olarak da şu gösterilir :

Bir gün kızlar ağası bir arıza yazarken kâğıda mürekkep damlatmış. Herkesi hicvetmekle meşhur Nef'i, dilini tutamıyarak :

— Mübarek teriniz damladı. efendimiz! Demiş.

DELİ VE TAVUK

Delinin biri kendini arpa zannedermiş. Arpa zannetiği için de bir tavuk gördü mü, yallah tabanları kaldırıp kaçarmış. İlaç vermişler, tedavi etmişler olmamış. Nihayet mantıkla izahı daha muvafık bulmuşlar. Deliye demişler ki:

— Yahu çıldırdın mı? İyice düşünsene! bu seninkisi cinnet! Sen koskoca adam nasıl arpa olursun? Sersem tavuklardan korkulur mu? Aklını başına topla, cesaretini ele al...

Deli dinlemiş, dinlemiş :

— Evet hakkınız var. Söylediğiniz pek mantıklı, demiş.

— Hah, şimdi siz, arpa değilsiniz ya? Tavuktan da korkmıyacaksınız ya?

— Evet, arpa değilim. Korkmıyacağım, demiş.
Hısım akrabası :

— Oh! Hastamız şifa buldu... diye sevinmişler. Adanı da tımarhaneden koyvermişler.

Neşeli neşeli yolda giderlerken, önlerine bir tavuk çıkıvermez mi? Adam yine yallah tabanları kaldırmış. Arkasından seğirterek güç belâ yakalamışlar. Deliye demişler ki:

— Haniya, sen arpa olmadığına inanmıştın?

— İnanırım.

— Peki. O halde tavuktan ne diye kaçırıyorsun?

— Eh, siz, arpa olmadığımı bana inandırdınız. Peki ama, tavuğun bundan malûmatı var mı bakalım?

İSKAMBİL OYNUYORLAR !

Şair Eşref, merhum Kâmil Paşa ile çok iyi görüşürmüş. Bir gün Babîâli koridorunda diğer ziyaretçilerle beraber Paşayı görmek için bir hayli bekledikten sonra dayanamıyarak Paşanın odasına dalmış. O sırada Kâmil Paşanın yanında Münir Paşa varmış. «Kâmil Paşa, iskambilde dağlı işareti verir gibi, daima çenesini oynatır, Münir Paşa ise ikili işareti verir gibi mütemediyen gözlerini kapayıp açarmış.» Eşref, odadan çıkınca koridorda nöbet bekleyenler kendisine sormuşlar :

— Paşanın yanında kim var?

— Münir Paşa.

— Bu kadar zamandır ne yapıyorlar?

— Ne mi? (Birisinin çenesini oynatmasından, ötekinin gözlerini açıp kapamasından kinaye olarak) İskambil oynuyorlar! Demiş.

SARHOŞLA SAAT

Kılıbık bir sarhoş, karısından korkmakla beraber her akşam içmekten kendini alamazmış. O meyhane benim, bu meyhane benim! Sabahlara karşı evine küfe ile gelirmiş. Bir gün karısından adamakıllı zıngıdı yiyince, artık içmiyeceğine ve evine erken geleceğine dair söz vermiş. Vermiş amma, ertesi gece yine kafayı çekip, evine dönmüş. Pabuçlarını eline alıp parmaklarının ucuna basarak tamam yatak odasına girmiş ki, duvar saati, karısını uyandıracak şekilde üçü vurmuş.

Ayyaş hiddetle :

— Anladık be... Saatin bir olduğunu suratıma üç kere haykırmaman ne lüzümü var? Demiş.

PARMAKLA MEMLEKET FETHİ !

Vaktiyle Fransa hükümet ricalinden biri Napolyon Bonapart'ı bir muharebede tenkide kalkışarak ve parmağını harita üzerinde gezdirerek :

— İptida şurasını almalıydınız; sonra buradan geçerek ötesini zaptetmeliydiniz! gibi fikirler serdetmeğe başlayınca Napolyon :

— Evet, demiş; oraları parmakla alınabilseydi, dediğin gibi yapardım!.

O AYAK BENİMDİR !

Fransa Harbiye Nazırı vaktiyle Çunking'den Fransa'ya nakledilen yaralı askerlerin bulunduğu hastahaneyi ziyaret ettiği sırada yaralılara :

— Kâhramanlarım! Gösterdiğiniz fedakârlıklar hiçbir zaman unutulmayacaktır; zira ancak bu sayededir ki, bugün Fransa'nın bir ayağı Çin'de bulunuyor! demesi üzerine bir ayağım gülleye kaptırmış olan ahkça bir nefer :

— Aman nazır efendi, o yalnız benim ayağımdır! Şunu bir görebilir miyim? Demiş.

BİÇAK GİBİ KESİVERİR

İştahı bol bir kadını yemeğe davet ederler. Sofraya bir tepsi içinde keşkek gelir. Kadı kollarını itina ile sıvadıktan sonra :

— Efendim, biz üstümüze aldığımız dâvaları Allahın yardımıyla işte böyle bıçak gibi kesiveririz.

Deyip elindeki kaşıkla keşkeğin ortasına konan eritilmiş tereyağından önüne doğru bir kanal açar.

Tereyağının kanaldan süzülerek tamamıyla kadının önünde toplandığını, kalan keşkeğin de yavanlaştığını gören ev sahibi, öteki misafirlerini kadının bu açıkgozlüğünden kurtarmak için, hemen lâfa karışarak :

— Evet ama efendim, bazan öyle karanlık ve karışık dâvalar olur ki, insanın zihnini böyle karıştırır, alt üst eder.. diye elindeki kaşıkla keşkeği istediği gibi karıştırıverir.

BURADA OTLA, BASILMAMIŞTIR

Adamın birisi, sokakta başı yere değmiş bir halde sürünüyor. Evinin penceresinden bu hali gören bir kadın, seslenerek :

— Neden öyle sürünüyorsun? diye sormuş.

Adam :

— Ot yiyorum... Demiş.

— Niçin?

Sürünen mecalsiz bir surette :

— Açlıktan...

Diyince kadın :

— Hay Allah... Vah zavallı adamcağız! Kalk çabuk kapıya gel... diye yerinden fırlayarak aşağı inmiş, kapıyı açmış.

— Ne zamandanberi açsın?

— İki gündür ağzıma birşey koymadım.

— Allahım! Bir yiyelim de bin şükredelim. Bak şu garibin haline... Çabuk, gir içeri, gir... Geç çabuk, mutfağa geç...

Adamcağız mutfağı işitince gözünün önüne bir cısak yemekle üç dört dilim ekmek gelmiş, biraz canlanarak mutfağa girmiş.

Kadın, eliyle mutfağın içinden bahçeye geçilen kapıyı göstererek :

— Aç şu kapıyı, aç, haydi geç bahçeye!..

Fıkara bahçeye çıkınca enaylieserek sormuş :

— Burada ne yapayım?

Kadın şu cevabı vermiş :

— Basılmamıştır, burada otlar...

MİSAFİRİN ÜÇ ŞARTI

— Yah! Görünmez oldun! Bize buyursana...

— Kardeşim! Gelirim ama, üç şartım var!

— O da neymiş

— Anlatayım. Bir: oturduğun yeri bana zindan etmez sen... İki: yediğim yemeği zehir etmezsen... Üç: sevdiğini bana sevdirmezsen...

— Muamma gibi konuşuyorsun... Bunlar da ne demek?

— Yani şu demek... Odaya girerim, gözüme bir yer kestirir, oraya otururum. Evvelâ sen başlarsın: «Birader! Amma biçimsiz yere oturdun. Şöyle geçsene...» «İyiyim! Ra-

hat ettim!» desem de sana dinletemem. Sen ısrarla beni kaldırım beğendiğin yere oturtursun. Daha köşeme ısınmadan, hanımefendi teşrif eder: «A... kendilerini buraya mı oturtun... Beyefendiciğim! Şöyle baş tarafa buyursanıza...» Ben ona: «Pek rahatım! Çok teşekkür ederim!» demeğe kalmadan valide hanım görünürler: «Aman evlâdım! Cereyanda oturmuşsun. Dün orada oturdum da hâlâ belimi kılmıdatamıyorum.» Küçük hanım belirir, arkama kütük gibi bir yastık sokar. Baban çıkagelir: «Gençler kapalı yerde oturur mu? Balkona...» der; ve işte, oturduğu yer de insana böyle zindan olur.

— Gelelim ikincisine...

Sofraya otururuz. Sevdiğim bir yemek gelir. Tahammülüm kadar yerim. Yine sen başlarsın: «Yoo! bir kaşık daha al bakalım!» — «Kâfi!» demeğe meydan bırakmadan hanımefendi tabağıma üç kaşık birden koyar. Ben kan ter içinde bunu bitirmeğe uğraşırken valide hanım da kepece davranarak: «Benim natırım yok mu?» der... Kerime hanım: «Hatır için çiy tavuk yenir!» demesine kalmadan peder bey: «Tabii, tabii! Buranın âbi havası eritir!... Yemene bak evlâdım...» Daha ikinci tabak sofraya gelmeden ben salam gibi dolarım... Beğendiğim yemeklere yer kalmaz, alımda akacak ter kalmaz, gözlerimde fer kalmaz. Yediğim yemek de zehir olur.

— Bu da doğru. Gelelim üçüncüsüne...

— Ha... işte: en kötüsü de üçüncüsüdür! Sofradan kalkılır. Köşelere yerleşiriz. Peder bey, kolundan tuttuğu orak bacaklı, kirpi saçlı, bir şaşkoloz oğlanı: «Bizim yeni mânevî evlât... Yetimdir ama, çok çalışkandır... Öp amcamın elini...» Benden ille maşallahlar, tebrikler, takdirlere beklersiniz... Tam ben tatlı canımı evlâdî mânevîyeden kurtarırsan önceki önüme koskoca bir albüm dayarsınız: «Bizim mühendis-

damadın yaptığı köprüler...» Yaprakları çeviririm, çeviririm. bitmez... Zaten alelâde beton şeyler... Beni hiç alâkadar etmez!... Bundan yakayı kurtarmama kalmaz: «Kerime Leon efendiden ders alıyor, bey amcana çal bakalım, getir kızım kemanını!» diye beynimde kağnılar gezdirir... İşte: «Sevdiğini bana sevdirmezsen!» dediğim budur... Şartlarına razı isen geleyim.

PADIŞAHI MERAK EDEN KÖYLÜ

Saltanatın son devirlerinde, köylünün biri, herkesin dilinde ve kafasında büyüyen ve büyültülen padişahı görmek hevesine kapılır. Bu maksatla İstanbul'a gelir. Selâmlık resmini seyrettikten sonra, düşünceli düşünceli memleketine döner.

— Yahu! Muradına erdin mi? Padişahı gördün mü? diye sorarlar.

Köylü, boynunu bükerek :

— Gördüm, der.

— Nasıl? Anlat bakalım.

— Heeç. Cevabını verir. Senin benim gibi bir adem emme, yüz bulmuş.

ALLAHIN MISAFIRI

Hocanın biri parasız kalınca cerre çıkararak bir köye vâiz olmuş. O köyün halkı misafire karşı her nedense lâkayıt olduğundan hocacık, bir kahvenin peykesinde gidasını cebindeki parasiyle denkleştirerek günlerini geçirmeğe başlamış. «Ha bu hafta biryerden birşey çıkar, ha gelecek hafta!» diye bekler, dururmuş, fakat halini, hatırını soran olmazmış.

Bir gün vaz esnasında, mevzu Hazreti İsa'ya intikal etmiş. Hoca, gür sesle, İsa peygamberin çarmıha gerildiğini, fakat tam o esnada Hazreti Allah meleklarını göndererek İsa'yı bu müşkül vaziyetten kurtarıp arşı âlânın yedinci katına misafir ettiğini söylemiş.

Vaz başka bahislere de temas ederektan sona ermiş. Tam camiden çıkıldığı sırada köy ağalarından biri vâizin yanına sokularak :

— Hocam! Demiş. Hazreti İsa'nın şimdiki hali merakımı uyandırdı. Dünyadan bu kadar yüksekte, arşı âlânın yedinci katında nerede oturur, nerede yatar? Ne yer, ne içer?

Hoca birdenbire celâllenivermiş :

— Şu meraka hayran oldum doğrusu! Ağam! Ağam! Yirmi gündür köyünüzde kahve peykesinde, hasır üstünde yatmaktan, kuru ekmek gevelemekten imanım gevriyor. Bir kere «şu hoca ne yer, ne içer, nerede yatar?» diye merak etmediniz de, arşı âlânın yedinci katında Hazreti Allahın misafiri olan İsa peygamberi mi merak ettiniz?

DERVİŞİN MUKABELESİ

Eski zamanda kibar bir zat, konağının penceresi önünde oturup sokağı seyredirken karşıdan bir derviş gelerek :

— Hu, erenler! Babaya birkaç mangır himmet et! der. Adam, başını çevirip yüksek sesle :

— Mehmet, Hasan'a söyle; Hasan vekilharca söylesin; vekilharç Ayvaza söylesin; Ayvaz gitsin şu dervişe «inayet ola!» desin!

Derviş bu sözü işitince :

— Yarab, Cebraile söyle; Cebrail Mikâil'e söylesin; Mikâil İsrafil'e söylesin; İsrafil Azrail'e söylesin; Azrail de gelsin şu herifin canını alsın! diye mukabele eder.

TALİHSİZ KÖLE

Veliyettin zade vaktiyle Bursa'da sancak beyi iken satmak üzere kendisine birkaç köle getirirler. İçlerinden birini beğenip pazarlığa girer. Bu esnada kardeşi Kasım yanına gelir, Veliyettin zade sorar :

— Birader, şu köleye hele sen de bir bak. Satın almak istiyorum, ne dersin?

— Pek güzel intihap etmişsiniz.

— Ama bir ayıbı var: güldüğü vakit dişleri çok çirkin görünüyor.

Beriki cevabı yapıştırır :

— A birader, kapında bulunduğu müddetçe bu garibe gülmek nasip olmaz ki dişlerini göresin!...

AVUKATIN CEVABI

Avukatın biri mahkemede bir dâvayı fevkalâde bir sesle müdafa ederken kadı müdahale etmiş :

— Rica ederim vekil efendi, görülmekte olan dâva ne bir cinayet, ne bir yaralama, ne de bir namusa taarruz dâvasıdır. Bu itibarla heyecanlanmamıza sebep yok. Hem çok şükür, kulağımız sağır değildir. Lütfen biraz daha yavaş sesle ve daha sâkin olarak müdafaamızı yapınız.

Vekil cevaben :

— Affedersiniz efendim, bu hal bende fena bir itiyat olmuştur. Daima bağırarak konuşurum.

Diyerek sesini biraz kısımış. Kısa bir müddet için yavaş sesle konuşmuş ise de biraz sonra ihtarı unutarak sesini azar azar yükseltmek suretiyle yine eskisi gibi yüksek tonla konuşmağa başlamış. Tam o sırada dışarıdan bir eşek anırtısı işitince kadı avukata dönerek :

— Çok rica ederim, demiş; yalnız biriniz söyleyin!
Bu ihtar maruz kalan avukat derhal susmuş. Eşeğin anırtısı kesilince kadı avukata :

— Devam buyurun, şimdi sizi dinliyorum...

Diyince, avukat şu cevabı vermiş :

— Efendim, bendeniz savunmamı yaptım, zatıalınız de (eliyle dışarıdaki eşiği ve kendi şahsını göstererek) ikimizi de usulen dinlediniz; şimdi lâzımgelen kararı veriniz.

İSKENDER'LE FAKİR

Büyük İskender'e bir gün fakirin biri gelerek :

— Az birşey ihsan etmez misin? diye para ister.

İskender der ki :

— Az şey vermek bana lâyük değildir.

— O halde çok ihsan et!

— O da sana lâyük değildir!

KARLI ALIŞVERİŞ

Bir bakkal dükkânından çıkan adama yanındaki çocuğu sorar :

— Baba, şekeri kaçça aldın?

— Elliye.

— Pahalı almışsın?

— Neden bildin?

— Çünkü annem kahveciye her gün kırk kuruştan satıyor da!...

LUSTRİN KABAK !

Vaktiyle bir Alman İstanbul'da bir zerzevatçı dükkânında patlıcan görerek hayretle sormuş :

— Bu nedir?

Zerzevatçı :

— Patlıcan.

— Patlıcan nedir?

Deyince, orada bütünen bir külinanıbeyi sokularak :

— Patlıcan da sorulur mu yahu?» diye ecnebiye dönüp : «Mösyö! Bu lustrin kabaktır! Demiş.

HALDEN DE HABERİN OLSUN !

Hocanın biri yakın köylerden birine giderken akşamüstü önüne çıkan bir hana misafir olur. O sırada hancı ile karısı oturmuş, fakirane soğan ekmeği yiyorlarmış. Hoca :

— Haydi bakalım, hancıbaşı, et, pilâv, ekmeği isterim; baldan da haberin olsun! diyince hancı önündeki fukara sofrasını göstererek :

— İşte soğan, işte ekmeği! Halden de haberin olsun! Demiş.

EVVELCE ANIRIRDI !...

Kulaklarında birdenbire sağırılık peyda olan bir köylü eşiği hakkında :

— Çok şey, buna ne oldu, anıyamıyorum. Evvelleri anırdı, şimdi yalnız ağzını açıyor! Demiş.

CANİB EFENDİ İLE HALET EFENDİ

Sultan Mahmut zamanının büyüklerinden Canib efendi ne kadar çirkin bir adamsa yine o zamanın meşhurlarından Halet efendi de o derece yakışıklı bir zatmış. Bir alay günü Halet efendi önde, Canib efendi arkada giderlerken bir dilenci Halet efendiden :

— Allah seni padişaha şirin göstereyim! diye dua ederek sadaka istediğinde Halet efendi :

— Sen o duayı arkamdan gelen efendiye et! Demiş.

KOMİK HASAN EFENDİ'NİN BURNU

Meşhur komik Hasan Efendi merhumun burnu hemen hemen yok gibi bir şeydi. Bir gün Şehzadebaşında bir fakire sadaka verirken, fakir :

— Allah gözlerinize kuvvet, sıhhat versin! diye dua eder.

Hasan Efendi taaccüple :

— Bu dua neden icap etti? diye sorunca, fıkara :

— Gözlerinize bir zafiyet gelirse, gözlük takamazsınız da ondan! Der.

YEMEK BÖYLE YENİR !

Hasasın birini düğüne davet ederler. Adam, oğlunu da beraber götürür. Çocuk sofrada nefis yemekleri görünce lokmanın birini ağzına, öbürünü eliyle, üçüncüsünü de göz hapsine alarak yemeğe başlar. Babası kulağına doğru sokularak yavaşça der ki :

— Oğlum, göreyim seni, fırsatı kaçırma: yarınki, öbürünkü yemeklerini de ye!

Çocuk şu cevabı verir :

— Acele etme baba! hele bir dünkü, evvelki günkü yemeklerimi bitireyim de sonra sıra ötekilere gelsin!

DAYAN RABBİM DAYAN !

Açık denizde gitmekte olan bir yolcu vapuru, müthiş bir fırtınaya tutulmuş.

Vapurdaki yolcular insafsızca çullanan dalgaların şiddetinden korkarak Allaha adak adamağa başlamışlar :

Birisi :

— Ey benim Allahım, şu gemiden selâmetle kurtulur sam, sana bir koyun adağım olsun!

— 220 —

Bir başkası :

— Ey mübarek Tanrım, şuradan sağ, salim karaya ayak basarsam bir deve adağım olsun.

Bir üçüncüsü de :

— Bir kuzu adağım olsun!

Falan diye, adaklar çoğalmaya başlayınca, güvertenin kuytu bir köşesinde soğukkanlı çubuğunu içmekte olan bir Bektaşi başını yukarı kaldırarak :

— Dayan Rabbim dayan, para kazanacak zaman... Demis.

BABAMIN BİR TEK KIZIYIM !

Dairelerin birinde, alâkalandığım bir işi takip ederken, o dairenin servislerinin birinde çalışan bir hanımın masasına gidip evrakımı uzattım.

Hanım nezaketle yanındaki iskemleyi göstererek :
— Buyurun oturun da bakalım, dedi.

Meşgul olduğu esnada, elimdeki sigaranın biriken külünü silmek için bir tabla göremeyince hanıma sordum :

— Hanımefendi, tablanız var mı acaba?..

— Hayır efendim. Babamın bir tek kızıyım, diye cevap verdi!...

(Tablayı Abla anladığı için)

— 221 —

ADAMINA ÇATMIŞ

Güreşe fevkalâde hevesli çiftlik sahiplerinden biri, arabasiyle, adamlarıyla kırlarda gezmeğe çıkmış. Bir çınarın altında yan gelip koçlarını gölgelendiren iri kıyım bir çoban görünce güreşçi damarı kabarmış. Kâhyasını çağırıp:

— Şu herifte ense kulak yerinde görünüyor. Sor bakalım, pehlivanlıktan anlar mı? Benimle bir tutuşmak ister mi?

Kâhya: «Başüstüne!» diyerek gidip sormuş :

— Ağam! sen güreş bilir misin?

— Eh bi pâça...

— Bizim beyefendi meraklıdır da... Keyfin isterse bir oynasın bakalım...

Çoban :

— Nasıl iste'sen... diye soyunmağa hazırlanır.

Bey :

— Ama, bir şartım var! Der. Sen beni yenersen bir sarı lira vereceğim. Ben seni yenersem süründen beğendiğim bir koç alacağım.

Çoban buna da razı olur. Soyunmağa başlar. Yarım kilometre kuşağını döğülmemiş bir harman gibi ortaya yığıldıktan sonra girişirler.

Girişirler ama, elense etmeğe falan meydan kalmadan, çoban, beyefendiyi bir hamlede beyin üstü diker.

Çiftlik sahibi neye uğradığını şaşırarak :

— Oldu mu bu ya?... Ben daha davranmamıştım... Diye itiraza kalkar.

Çoban :

— Üyleyse te bâştan...

Yine başlarlar. Soluk almaksızın, bey sırt üstü gelir.

Tekrar itiraz :

— Ayağım kaydıydı... Sayılmaz.

Çoban :

— Te bâştan diyip bir daha kapar.

Çiftlik sahibi, paspas gibi yere serilince artık hiçbir dereden su gelmeyeceğini anlar. Mağlûbiyetini sineye çeker:

— Kâhya! Çoban benden baskınmış. Ver şunun lirasını... der.

— Epten senin sarı liracığını alacağım amma te sen de benim sürüden bir koç seçecen!

— Aman, nasıl olur? Berabere kalmadık ki... Sen beni yendin.

— Üle amma te ben o koçcağızları küylerde tuttuğum baş pilivanlık güreşlerinde yine yine topâladım. Te koçlardan seç, toklulardan seç neden seçersen seç kurtar beni şu meretlerden! Demiş.

PAY İSTEYEN KADIN

İkinci Cihan Harbi'nden sonra hemen her işte, en fazla rüşvetle iş görülen yer Romanya idi.

Bir gün tanıdıklardan bir hanım. Köstence'de Türkçe konuşulan bir gazinoya giderek limonata ister.

Garson, limonatayı getirip müşterinin önüne kor. Hanım, bakar ki bardağın kenarında (pay) denilen, herhangi bir meşrubat için kullanılan içi boru gibi delik saman sapı yok.

Garsonu çağırarak :

— Oğlum, bana pay getir der. Acemi garson, payın ne olduğunu bilmediği için duraklayarak, hanımın yüzüne bakarken, hanım tekrar eder :

— Yüzüme ne bakıyorsun evlâdım, pay istiyorum senden pay, diye tekrar eder.

Garson doğru patronuna giderek :

— Efendim, galiba belediye komiserinin hanımı geldi, benden ısrarla pay istiyor, gidin siz görüşün!.. Der.

HER ŞEYİN TERSİNİ YAPARSINIZ

Bozulan arabasını yolun bir kenarına bırakan bir adam, yetişmeğe mecbur olduğu trene soluk soluğa koşarak biner. Kompartımana girince bakar ki, tren hınca hınc dolu, yalnız kıyasıya çirkin ve yüzünden aksilik akan bir kadının yanındaki yerde bir küçük köpek oturuyor. Köpeği kenara iterek oraya oturmaya hazırlanırken kadın, adamın eline vurarak :

— Mösyö, köpeğimi rahatsız etmeyin. O, orada bileti ile oturuyor. Diye köpeği için aldığı bileti gösterir.

Yolcu :

— Madem, bu trene yetişmeğe mecbur olduğum için kırk dakikalık mesafeyi durmadan koşarak geldim. Kalbim duracak. Biraz oturayım, sonra tekrar kalkarım, köpeğinizi de rahatsız etmem, diye yaptığı ricaya, kadın yine aynı terslikle :

— Lâfımı anlamıyor musunuz yoksa, olmaz dedik ya cevabını verir.

Bir müddet daha ayakta gittikten sonra yorgunluktan çökecek hale gelen adam, fena halde içerleyerek bir kere daha, rica mahiyetinde kadının yüzüne bakarken, kadın :

— Mösyö, boşuna yüzüme bakıp durmayın. Köpeğimi hiçbir şekilde rahatsız ettirmem. Deyince, tepesi atan adam, köpeği yakaladığı gibi trenin açık olan penceresinden dışarı atar. Köpeğin yerine de geçip oturur.

Kadın feryad ededursun, karşı sırada gazetesini okuyan ve hadiseye kulağıyla şahit olan yaşlı bir İngiliz, dizlerinin üstüne gazetesini bıraktıktan sonra adama :

— Siz Amerikalısınız değil mi diye sorar.

Adam :

— Evet, diyince :

— Belli, der. Yolun solundan gidilmesi lâzım gelirken siz sağından gidersiniz. Viskiye buz konmazken siz buz dödürsünüz. Yani, her şeyin mutlaka tersini yaparsınız. Burada da aynı şeyi yaptınız. Şu mendebur kadını pencereden atmak varken, zavallı kabahatsiz köpeği attınız!...

ARZUYA GÖREN RÜYA GÖREN UŞAK

Kibarlardan biri rüyaya pek meraklı olduğundan her kim kendine müteallik ve iyiliğe delâlet eden bir rüya nakledecek olsa pek çok ihsanda bulunmuş. Oraya yeni ka-

pılanan gözü açık bir uşak, efendisinin bu merakını anlayınca kendisi de bir rüya uydurur. Fakat kâhyaya sormaksızın hiç kimsenin efendiye bir şey söyleyemeyeceğini bildiğinden bir sabah kâhyaya yanaşarak meseleyi anlatır. Kâhya der ki :

— Rüyayı evvelâ bana anlat bakayım.
— Geniş bir sahra... Efendi hazretleri bir dere kenarında oturmuştu. Derken karşıdan mükemmel donanmış ikisi kır, biri al üç tane cins at göründü. Al atı efendimize çektiler...

Uşak buraya gelince kâhya :
— Bindirme, orada uyan! ihtarında bulunur. Sonra ikisi birden efendinin yanına çıkarlar. Uşak rüyayı anlatarak :
— Efendimiz tamam üzenkiye ayaklarını atarken uyandım, demesi üzerine efendi çıkarıp bir altın verir ve :
— Eğer bindirmiş olsaydın, beş altın verirdim, diyince uşak içini çekerek :
— Ân efendim, ben bindirecektim ya, (kâhyayı göstererek) şu uğursuz herif bırakmadı! Der.

YARI DELİ VE TAM DELİ

Adamın biri, çocuğa demiş ki :
— Sen zeki bir çocuğa benziyorsun. Seni imtihan edeceğim: Söyle bakalım, dünya kendi mihveri etrafında ne kadar zamanda döner?
— Yirmi dört saatte.
— Pekâlâ; ya güneşin etrafında?
— 365 günde.
— Kânunusani ayı kaç gündür?
— Otuz bir gün.

— Peki; bunların böyle olduğuna göre ben kaç yaşındayım?

— Otuz altı.
— Neden bildin?
— Babam ağabeyime her zaman «sen yarım delisin!» derdi. Halbuki o 18 yaşında idi. Fakat siz tam delisiniz! Onun için bir misli fazlasını söyledim!.

SİZ GELDİNİZ YA !..

Kadının biri vaktin şeyhislâmından kendisinin Mısır kadılığına tâyin ettirilmesini rica eder.

Şeyhislâm kadının bu ricasıyla alâkadar olarak, bir müddet sonra kendisini Mısır'a tâyin eder. Kadı, hem bü mazhariyete teşekkür, hem de arzı veda için ziyaretine gittiği şeyhislâmın yanından ayrılırken, Mısır'a ait bir emirleri olup olmadığını sorar. Şeyhislâm da, herhangi bir vesile İstanbul'a geldiği vakit, bedeli verilmeğe şartıyla, oğlu için bir beyaz eşek getirmesini rica eder.

Bir müddet sonra kadı mezunen İstanbul'a döner. Şeyhislâmın istediği beyaz eşeği getirmediği için, işi pişkinlikle idareye karar vererek, kendisini ziyarete gider.

Mısır'a dair görüşmeler esnasında şeyhislâm bir sırasını getirip :

— Efendim, sizden küçük bir ricada bulunmuştum, acaba unutuldu mu? diye sorar.

Kadı, sahte bir şaşkınlıkla biraz düşünerek :

— Ne gibi efendim, hatırlayamadım.

— Oğlum için bir beyaz eşek rica etmiştim.

— Aman efendim, vallahi şimdi zatîalinizi görünce hatırladım!.. Der.

Kadının kıldığı pota, zarıflığıyla maruf olan Şeyhislâm şu cevabı verir :

— Beis yok efendim üzülmeziniz, siz geldiniz ya!..

SEN YERİNİ BULDUN ARTIK !

Muhitinde, çok sevilen, işleri bozulduğu için de, muhtaç vaziyete düşen, bir adam, yakın bir dostuna giderek :

— Kardeşim, senden çok mühim ve mahrem bir ricada bulunacağım. Korkma, para istemeyeceğim. Yalnız, bu ricamın tamamen ikimiz arasında kalmasını isteyeceğim. Bana söz verir misin?. Demiş.

Arkadaşından, memnuniyetle, sana bir hizmette bulunabilirsem zevk duyurum cevabını alınca :

— Kardeşim, işlerimin ne perişan bir hale geldiğini ve ne kadar bir sıkıntı içinde olduğumu yakinen sen biliyorsun. Dün gece düşündüm, taşındım, bu felâketten nasıl kurtulabilirim acaba dedim ve bir çare buldum.

Sen, akşam kahveye çıkınca : «Yahu bizim Hasan efendi yok mu, o, son zamanlarda durgun ve düşünceli bir hal almıştı ya, ona geceleri uykusunda Allah tarafından bir ilham ve vahiy gelmeye başlamış. Kimi düşünerek uykuya yatarsa, sabah onun için haline ve geleceğine dair bilgiler edinişip söylüyormuş. Evvelki gece, beni düşünerek yatmış, bu sabah bana geldi, benim işlerime ve ahvalime dair öyle şeyler söyledi ki, hayret ettim. Bu kadar olur yani.» Diyeceksin. İşte senden benim ricam bu, başka birşey istemiyorum. Demiş.

Arkadaşı, mutabık kaldıkları şekilde, o gece kahvede vak'ayı anlatmış. Herkes hayretler içinde sabahı sabırsızlıkla edip, Hasan efendi ile görüşmeyi beklemişler. Hasan efendi de, malzeme olarak civardakilerin ve kahvedeki dostlarının işlerine, güçlerine ve hususî ahvallerine dair sağdan soldan esaslî bilgiler toplamış :

İlk gördüğü bir arkadaşı :

— Hasan efendi, yahu sana gece rüyalarında Allah tarafından ilham ve vahiy geliyormuş. Çok mühim şeylere agh olup, söylüyormuşsun, bu doğru mudur yahu? Diye sormuş.

Hasan efendi, müteyazi ve düşünceli bir halle :

— Evet, bende şaşıyorum kardeşim buna. son zamanlarda bu acaip hal bende vaki olmaya başladı. Kim bilir, her halde Tanrının bir lütfü olacak.

Meraklı dostu :

— Aman kardeşim, bu gece beni düşünerek yat. Ne olursun diye rica etmiş.

— İnşallah, fakat, mutlaka da bir ilham gelmez yani. Çünkü, her gece olmuyor bu, bazı geceler oluyor. Sabahları da yorgun ve bitap bir halde kalkıyorum. Diye cevap vermiş.

Adam, her gün Hasan efendiyi arar bulur, ne oldu gördün mü?. Diye sormuş. Hasan efendi birkaç gün sonra cevap vermiş :

— Evet dostum, bu gece senin için bir ilham geldi. Sen şöyle bir işten sıkıntıda. Bir toprak satmak istiyorsun, âilevi vaziyetinde de şu üzüntüler var. Sana uzaktan bir ahbabın misafir olarak gelecek. Sen, ondan hayırlı yardımlar bekliyorsun, fakat sonunda huzur ve selâmet var. Falan diye gizlice topladığı bilgileri birer birer sayıp anlatmış.

Adam, hayretler içinde, vallahi bu kadar olur diye teşekkür edip ayrılmış :

Ayrılmış ama, bu hadise de kısa zamanda dilden dile etrafa yayılmış. Artık Hasan efendiye her yerden yağlar, ballar, kuzular, mebzul hediyeler gelmeğe başlamış. Adam, sıkıntudan kurtulmuş ve huzura kavuşmuş.

Bir gün Padişahın yaverlerinden biri, bunun evine gelerek :

— Hasan Efendi, efendimiz ferman ettiler, sizi saraylarında görmek istiyorlar. Hazır olun beraber gideceğiz. Demiş.

Adam, şaşırıp toparlanmış ve saraya gidip huzura çıkmış.

Padişah :

— Anlattıklarına göre, sana uykunda ilham ve vahiy geliyormuş. Hale ve istikbale ait ehemmiyetli şeyler görüp söylüyormuşsun. Bu gece sarayda misafirim olarak kal da bana da bir şeyler söyle bakalım, demiş.

— Devletli Sultanım, bu vahiy istenilince hemen gelmez ve gelmiyor, bazan beş gecede, bazan on gecede, bazan bir gecede de geliyor. Emri devletinize hemen bu gece diye bir söz veremem efendim. Diye maruzatta bulunmuş.

Padişah pekâlâ deyip mabeyincilerine, misafire oda hazırlatın, yedirin, içirin, rahatça yaşamasını temin edin. Diye emir verdikten sonra, Hasan efendiye de :

— Haydi bakalım, sende git rahatına bak ne görür ve hissedersen gel bana söyle, demiş.

Hasan efendi sarayda kekâ yaslanmış, tatlılar, böreklerle beslenip kuş tüyü yataklarda yatarak ölçsüz bir huzura kavuşmuş. Padişah Hasan efendinin odasına her sabah yaverini göndererek birşey görebilmiş mi diye sordururmuş.

Bu saltanatlı misafirlikle yirmi gün kadar sarayda beslenen ve henüz birşey görmediğini söyleyen Hasan efendi, bir gün bir tatsızlığa uğrayabilir endişesiyle, huzura kabulünü rica etmiş.

Huzura çıkınca Padişah sormuş :

— Söyle Hasan Hoca, hayırlı birşey görebildin mi, vahiy geldi mi, anlat bakalım?

— Evet. Çok veciz ve çok kısa şekilde geldi Padişahım.

— Nedir?. Ne gördün, ne duydun?

— Kulağıma, sen yerini buldun artık, sakın buradan bir yere kıpırdama, diye, ilâhî bir ses geldi.. Demiş.

GÖZÜN HAKKI

İkinci Mahmut devrinde, devlet içinde devlet kurmasıyla meşhur olan Hâlet Efendi, sevmediklerine karşı ne kadar zâlim ve âmansızsa, sevdiklerine karşı da o kadar mükrim ve lütufkârmiş.

Hemen her akşam dairesinde, vaktin âlimleri, şairleri, musiki üstadları toplanır, pek zevkli ve keyifli vakitler geçirirlermiş. Bu toplantılarda, boylu boslu, heybetli ve yakışıklı bir adam da hazır bulunurmuş, fakat, hiç söze karışmadan meclis dağılıncaya kadar otururmuş; sonra herkesle beraber sessizce çıkıp gidermiş.

Konuşmayan ve hiçbir bahse iştirak etmeyen bu soğuk adamın kim olduğunu Hâlet Efendi'den sormuşlar.

Efendi şöyle cevap vermiş :

— Dimağ, kulak, ağız kendilerine birer zevk aradığı gibi, gözümüzün de tabiatıyla böyle bir hakkı vardır. Bu konuşmasını bilmiyen, musikiden anlamayan ve hiçbir işe karışmayan adam da, mevzun, müşekkel endamiyle meclisimizde, gözlerimizin hakkını temin etmeğe memurdur... Demiş.

SENİN MİSAFİR DEDIĞİN EV SAHİBİNİN EŞŞEĞİDİR !

Arkadaşlarımdan biri, Kayseri'de bir ahabının evine yemeğe gitmiş. Sofraya o kadar nefis ve mütenevvi yemekler gelmiş ki, beşinci, altıncı kaptı tabiatıyla duraklamış. Ev sahipleri :

— Olmaz, ne kadar doymuş olsanız, ortaya gelen yemekten mutlaka bir parça alacaksınız... Demişler.

— Vallahi efendim, nefis yemeklerinizden o kadar çok yedim ki, nefesimi bile güç alıyorum... diye özür dilemeğe çalışırken, ev sahibi, gayet sade bir samimiyetle :

— Yooo... Bak, senin misafir dediğin ev sahibinin eşşegidir! Nireye çehersen oraya geder! Mutlaka yiyeceksin! Demiş.

(*) BEN TANRININ İŞİNE KARIŞMAM

Bektaşî gittiği bir hamamda irili ufaklı dolaşan hamam böceklerini tiksinti ile seyir ederek :

— Hey, benim mübarek Tanrım, bu münasebetsiz ve sevimsiz hayvanları ne diye yaratırsın acaba diye söylemiş. Aradan bir müddet geçmiş ve bektaşî bir gün hastalanmış. O devrin tecrübelilerinden biri :

— Baba efendi, senin bu hastalığının ilacı şudur. Kırk tane iri hamam böceğini bir okka maydanozla kaynatıp

üç gün sabah, akşam içeceksin, bak hastalığından eser kalır mı? demiş.

Baba, ya Allah deyip dostunun bu tavsiyesini çaresiz öğrenerek yapmış ve hastalığı da tesadüfen geçmiş.

Bir zaman sonra bir seyahate giden babanın bindiği vapur şiddetli bir fırtınaya tutulmuş. Yolcular selâmete çıkmak için kimi, Allahım bizi bu felâketten kurtar sana bir koyun kurban edeceğim, diğeri bir kuzu kurban edeceğim diye adaklar adayıp dururken, erenlerin yanında oturan bir yolcu :

— Yahu, baba, bakıyorum hiç sesin çıkmıyor. Sende birşey adasına, deyince baba :

— Aman evlâdım, ben Tanrının işine karışmam, bir defa karıştım bana tam kırk tane hamamböceği yedirdi... Demiş.

ONU İÇSE İÇSE BİR EŞŞEK İÇMİŞTİR

Adamın biri, kadının evine giderek, getirdiği büyük bir güğüm sütü bir kenara bıraktıktan sonra, ertesi günü dâvası olduğunu ve kendisiyle alâkadar olunmasını rica eder.

Kadı yan gözle süt güğümünü süzdükten sonra :

— Hiç merak etme ve düşünme. Esasen bu dâvada senin yerden göğe kadar haklı olduğunu ben biliyorum. Git evine, rahatına bak!... Der.

Biraz sonra, hasım dâvacı gelir. Yularından tuttuğu bir sıpayı bahçenin bir köşesine bağlar :

— Efendim, küçük bey için getirdim, haddim olmyarak... diyip, ertesi günü de dâvası olduğunu sırasına getirerek anlatmağa başlarken, kadı :

— Anlatma, anlatma, biliyorum. Zaten ben bu dâvanın kararını, daha ilk işittiğim zaman vermiştim. Hiç merak etme, güle güle git!.. Der.

Günü gelince dâva görülür ve sıpayı getiren dâvayı kazanır. Mahkemeden çıkarlarken sütü getiren adam kadıya dönerek, mânâlı bir tavırla sorar :

— Sütü nasıl buldunuz, lezzetli miydi bari?

Kadı şaşkın bir sallantı ile cevap verir :

— An eviât sorma, onu kazaya uğratıuk. Bizim küçük sıpa içivermiş.

Adamcağız aldığı cevaptan büsbütün sinirlenerek :

— Bir yanlışlık olacak kadı efendi, o kadar sütü bir sıpa içemez. Onu, içse içse, bir eşek içmiştir! Der.

(★) GÜCÜ YETSEYMİŞ !

Mahkemede Reis sormuş :

— Hanım, kocanın kafasına, niçin, iskemleyi kaldırıp vurdun?..

— Masayı kaldıramadığım için, reis bey!...

SADRAZAMI KURTARAN KAVUK

Hâlet Efendi, askeri ıslahata taraftar ve heveskâr olan genç ve gayretli sadrâzam Mehmet Emin Rauf Paşa'yı, işine gelmediği için azlettirdikten sonra padişahın katli fermanını almak için epeyce uğraşmışsa da muvaffak olmamış.

Padişah :

— Yok! Onun başına, kallâvi kavuk çok yakışır, demiş.

Sadrâzam da, giydiği kavuğun başında iyi durmasından hayatını kurtarmış.

SAMAN ARABASI VE PAPAZ

Eski zamanda şişman bir papaz, hayvana binmiş olduğu halde uzakça bir yere giderken akşam olur ve yol üzerinde bir kasabaya inmek mecburiyetinde kalır. «Vakit

geç olduğundan belki şehrin kapıları kapanmıştır!» düşün-
cesiyle rastgeldiği bir köylüye :

— Acaba kapıdan girebilir miyim? diye sorar.

Köylü şu cevabı verir :

— Ona şüphe mi var? Koskoca saman arabaları giri-
yor da sen niçin giremezsin?

NİÇİN ŞEYHİSLÂM OLAMIYORMUŞ ?

Hâlet Efendi, çok genç olan Mekkei Zade Asım Efen-
diyi ille şeyhislâm yapmak istiyordu; fakat himaye ettiği
hocanın sakalında bir ak tel bulunmadığı için buna imkân
hâsil olamıyordu.

Asım Efendi bu noksanını gidermek üzere hayli uğ-
raştı. Rivayete nazaran hattâ ödağacı yakıp sakalına tuta-
rak kıllarını beyazlaştıрмаğa çabalıyordu.

Günün birinde softalar ayaklanıp zamanın şehislâmı
Zeynelâbidin Efendiyi devirdiler. Mekke Zade Asım Efen-
di de, Hâlet Efendiyeye :

— Sakalında bir kaç tel ağarttım. Artık şeyhislâm
olmam için hiç bir mahzur kalmadı. İnayet buyurulsun!
diye haber yollamış.

O da şeyhislâmlığını temin etmiş.

KOL DÜĞMESİNİN EŞİ

Lokantada yemeğe giden bir adam, getirttiği makar-
nadan iki çatal aldıktan sonra garsonu çağırıp :

— Evlâdım; bu makarnadan bana çabuk bir tabak,
hattâ iki tabak daha getir, demiş.

Garson aldığı bu acaip siparişten biraz şaşkın sormus:

— Efendim, yalnız makarna mı yiyeceksiniz?

Müşteri :

— Evet, yalnız makarna ama acele getir diye tek-
rar etmiş. Gelen makarnaları karıştıra, karıştıra yiyip bi-
tirdikten sonra hesap istemiş ve gelen hesabı öderken, gar-
son müşterinin kulağına eğilerek :

— Beğim, çok affedersiniz, birşey soracağım size...
Makarnayı çok seviyorsunuz anladım, afiyet olsun. Fakat
niçin birden iki, üç parsion istemediniz de teker, teker üç
ayrı tabakta istediniz?

Adam cevap vermiş :

— Getirdiğin ilk tabaktan şu gördüğün küçük kol düğ-
mesi çıktı. Öteki tabaklarda da kol düğmesinin eşini bula-
bilir miyim diye baktımda onun için.

UĞURSUZLUK HANGİMİZDE !

Çok sert ve hâşin huylu padişahlardan biri ava gitmek üzere muhafızları ile beraber sabahın erken saatlerinde saraydan çıkıp yola düzölmüşler. Akşama kadar geldikleri halde, çeşitli talihsizliklerle istedikleri avı yapamamışlar, sonra da yollarını kayıp ederek saatlerce dağlarda dolmuşlar.

Bu şanssızlığa fena halde sinirlenen padişah yaverlerine dönerek :

— Buldum, demiş.

— Ben, saraydan çıkarken kapının önünde ilk olarak gördüğüm bir hoca, işte o adam bize uğursuzluk getirdi. Onu derhal buldurun ve kellesini uçurun, diye emir vermiş:

Yaverlerden biri :

— Haşmetli padişahım, o sarayınızın karşısında mütevazı bir evde oturan, âlim, nüktedanlığı ile meşhur, herkesin derdine koşan, bütün memleketin yürekten sevdiği, efendi bir insandır. Bu adamın size uğursuzluk getirmiş olacağını zannetmiyoruz, onu af ederseniz bütün memleket halkı memnun olur, büyük bir sevaba nail olursunuz, ne olur af buyurun onu, demiş.

Padişah kaşlarını çatarak :

— Fazla lâf istemem, yarın sabah o uğursuz adamın başı vurulacaktır, diye emrini tekrar etmiş. Ertesi sabah erkenden yatağından kaldırılıp idama götürölen hoca, niye uğradığımı şaşırarak :

— Nedir benim suçum, diye sormuş.

— Padişahımız, dün sabah ava gidekren saraylarından çıkar çıkmaz ilk olarak seni görmüşler. Kendilerine uğursuzluk getirmişsin. Av yapamamışlar, yollarını kaybetmişler, bunun için senin idamını emir ettiler, götüröyoruz, demişler.

Hoca heyecanla :

— Pek iyi ama idam edilen her insanın son sözünün tek bir defa dinlenmesi ve mümkün olabilecek isteğinin yapılması devam edegelen bir teamüldür. Padişahımıza söyleyin, beni birkaç dakika için yanlarına kabul buyursunlar. Beni dinledikten sonra idamımı emir etsinler, boynum kıldan incedir ve her zaman kendilerine kurbandır, demiş.

Hocanın bu ricasını pidaşaha bildirmişler.

— Gelsin, diye emir vermiş.

Nüktedanlığı kadar da pervasızlığı ve tok sözlülüğü ile de meşhur olan hoca, huzura çıkıp padişahı etekledikten sonra :

— Haşmetli padişahım, size uğursuzluk getirdiğim için, yolunuzu kaybettiğinizden benim idamımı emir buyurmuşsunuz. Efendimiz, uyanınca cariyeleriniz gelip sizi giydirirler, kahvaltınızı ettirirler, mabeyincileriniz huzuruza gelip emirlerinizi alırlar. Tüfekçibaşınız silâhlarınızı temizler ve hazırlanmış olduğunu bildirir. Yaverieriniz gelip harekete hazır olduklarını söylerler ve bütün bunlardan sonra kapıcıbaşınız sarayın kapısını açarak sizi selâmetledikten sonra, efendiniz, kulunuzu görür ve yolunuzu kayıp edersiniz. Ben ise tek başıma kaldığım ve kimseleri görmeme imkân olmayan fakirhanenin kapısından çıkar çıkmaz sizi görüp kellemi kayıp ediyorum. Şimdi uğursuzluğun hangimizde olduğunu bir kerre daha düşünerek idamımı öyle emir buyursanız olmaz mı?. Deyince, sertliği ve haşinliği kadar da nükte ve inceliğe yer veren padişah hocanın bu zarif ifadesini dikkatle dinledikten sonra :

— Hoca sen hakikaten mert ve haklı konuşan bir insanmışsın, hoşuma gittin, haydi affettim seni, demiş.